

עמותת

עמותת חיל האויר

ערב מורשת < 19.6.14 מבצעים ארוכי טווח

אסיפה כללית 10.6.14

18 במאי 2014
י"ח באייר תשע"ד

ערב מורשת מבצעים ארוכי טווח

חברי העמותה שלום רב,

ערב המורשת השנתי של העמותה מוקדש הפעם לסיפורי גיחות חיל האויר ארוכות הטווח. הכנס ייערך במעמד מפקדי חיל האויר בעבר ובהווה. האירוע יתקיים ביום חמישי בערב, **19 ביוני 2014**, בבסיס חיל האויר בתל נוף.

תוכנית הכנס:

19:30-20:45 מפגש רעים וכיבוד קל
21:00-22:30 דברי ברכה: נשיא העמותה ומפקד חיל האויר
סיפורם של מבצעים ארוכי טווח
להקת חיל האויר
22:30-23:00 המשך מפגש רעים

מנחה הערב: חברנו סא"ל **מוטי חבקוק**

**הערב מיועד לכל חברי העמותה ובנות/בני זוגם.
נשמח לפגוש את כולכם.**

ניתן להביא ילדים ונכדים מגיל 16 ומעלה.

השתתפות בערב וכניסה לבסיס מחויבת בהצגת הזמנה.

לקבלת הזמנה, אנא מלאו **בהקדם** את הטופס המצורף ושלחו בפקס/בדואר **או התקשרו טלפונית למשרד העמותה 09-9510250**.
כרטיסי ההזמנה יישלחו לבתיכם עד 9.6.14.

קרנף מתדלק זוג יסעורים

בברכה,

אל"ם (מיל.) **יעקב (גיקי) שפורן**
מנכ"ל העמותה

**צוותי האויר, אנשי התחזוקה, המנהלה, התעופה, המודיעין
וההגנה האוירית - כולם מוזמנים!**

יהיה מעניין...

כנס שנתי 2014

הכנס השנתי של העמותה ייערך בהיכל התרבות בתל אביב, ביום חמישי, 20.11.14. הערב יהיה בסיומן "עשור למטוס הסופה (F-16i)". נא רשמו ביומני השנה.

60 שנה לטייסת 115

הטייסת חוגגת 60 שנה להקמתה. האירוע יתקיים בבית חיל האויר בהרצליה ב- 13.7.14. בוגרי הטייסת מוזמנים להתקשר לטייסת לפרטים והרשמה בטל' 08-6359804.

דברים שכדאי לדעת על גיחות ארוכות טווח

- < כבר בשנות ה-50 החל חיל האוויר לבצע טיסות ארוכות טווח. במרס 1953 הטיסה דקוטה מטען של ציוד ושמיכות כסיוע לנפגעי רעש האדמה שפקד את טורקיה.
- < במחצית שנות ה-60 השתתפו מטוסי "ענק" (סטרטוקרוזר) בסדרת מבצעים ארוכי טווח, שבמהלכם הצניחו בתימן אמצעי לחימה וציוד לכוחות המלוכניים שלחמו בה כנגד המורדים. כל טיסה ארכה כ-14 שעות וחצי.
- < התקיפה הארוכה ביותר של חיל האוויר במלחמת ששת הימים היתה תקיפת שדה התעופה ראס-בנאס, במצרים עילית, בטווח של כ-900 ק"מ מישראל. השדה הותקף במטס השלישי במבצע "מוקד" ע"י רביעיית מטוסי ווטור.
- < אחת מפעולות החילוץ הארוכות והמורכבות ביותר של חיל האוויר, היתה הפעולה לשחרור בני ערובה שנחטפו במטוס אייר-פראנס לאנטבה שבאוגנדה. הטיסה לשדה ארכה למעלה משבע שעות.
- < במחצית שנות ה-70 גבר הצורך המבצעי בהארכת טווחי הפעולה של חיל האוויר ויכולת שהייתו באויר. הארכת יכולת שהייה של המטוסים בוצעה באמצעות הצטיידות ביכולת תדלוק זכריות ונקביות באויר. במסגרת מימוש הצורך המבצעי בוצע ניסוי תדלוק זכרי (BOOM) של קורנס ממטוס "ענק", כמו כן נקלטו לראשונה מטוסי קרנף בעלי יכולת תדלוק נקבית באמצעות סל. קליטת יכולות אלו פתחה בפני מערך הקרב ובפני מסוקי היסעור יכולת פעולה בטווחים רחוקים במגוון משימות.
- < בעקבות הגידול בפעילויות ארוכות הטווח של חיל האוויר במחצית השנייה של שנות ה-70, עלה גם הצורך בהארכת הטווח של מטוסי היירוט המתקדמים - הבז והנץ - שהחלו להיקלט אז בסד"כ. כתוצאה מהימנעותה של ארה"ב לספק לישראל מטוסי תדלוק מסוג KC-135, פיתחה התעשייה האווירית מערכת תדלוק זכרית ישראלית שהותקנה על מטוס ראם (בואינג). המערכת החדשה התבססה על רכיבים שהיו מותקנים במערכת תדלוק זכרית ב"ענק". ראם תדלוק ראשון נקלט בח"א בתחילת 1982.
- < באוקטובר 1985 ביצע חיל האוויר את מבצע "רגל עץ" שבמהלכו תקפו מטוסי בז את מפקדות אש"ף בחמאם א-שאט בטוניסיה, במרחק של כ-2,200 ק"מ מישראל. היתה זו אחת התקיפות הארוכות ביותר בתולדות החיל. במבצע זה בוצע לראשונה שימוש מבצעי במערכת התדלוק שהותקנה במטוסי ראם.
- < בנובמבר 1992 הוזנק זוג מסוקי יסעור עם צוות חילוץ מיחידה 669 ומטוסי קרנף לביצוע חילוץ של נוסעי יאכטה ישראלית שעלתה על שרטון בים האדום מול חוף סודאן, בטווח של כ-1,300 ק"מ מאילת. במהלך הטיסה, שארכה כ-14 שעות, תדלוק מסוקי היסעור 3 פעמים באויר ממטוסי הקרנף.
- < משלהי שנות ה-80 משתתף חיל האוויר באופן קבוע בפעילויות סיוע הומניטאריות ברחבי העולם לנפגעי אסונות טבע, הפיכות ומלחמות אזרחים. בין המקומות שאליהם הגיע חיל האוויר בפעילויות אלה ניתן למנות את: ארמניה, ארגנטינה, רואנדה, בוסניה, קוסובו, הודו ואתיופיה.

מפקד חיל האויר עם המשפחות

טיול משפחות שכולות

טיול המשפחות השכולות המסורתי שמקיימת העמותה בשיתוף ענף נפגעים, התקיים בחופשת הפסח באזור הצפון.

מפקד חיל האויר, אלוף אמיר אשל ונשיא עמותת חיל האויר, אלוף (מיל.) הרצל בודינגר, השתתפו במפגש החגיגי בערב.

אלו היו יומיים מהנים של סיורים ופעילויות.

מפגשי "40 שנה למלחמת יום כיפור"

< לוחמי טייסת 125 נפגשו וזכרו את המלחמה ההיא, תא"ל (מיל) דוביק תמרי נשא דברים וסא"ל מוטי חבקוק נתן סקירה היסטורית.

< אנשי סוללת טילי הוק 136 א' שישבה באבו סמרא, נפגשו ב-3.4.14 בבית חיל האויר והעלו זכרונות.

זוכרים את נוריק הראל

במלאת שנה לפטירתו של חברנו סא"ל (מיל) נוריק הראל ערכו חברי בית חיל האויר (26.3.14) ערב בסגנון "חברים מספרים על נוריק". נוריק, ניצול שואה, עשה את מרבית שרותו בטייסת תחזוקה ברמת דוד וגם זכה לפקד על טייסת זו. היה ערב מרגש מאוד.

השמיים אינם הגבול

ב-27.3.14 פתחנו את קורס מס' 7 עם "תוכנית מנהיגות" ליוצאי חיל האויר הצעירים (דרגות סרן/רס"ן) במטרה לכוונם לפעילות בקהילה, במיגזר הציבורי ובמערכת החינוך.

ידעתי שתבוא

אסופת סיפורי מורשת מהווי חיל האויר, בהוצאת עמותת חיל האויר. ספרו של חברנו אלי"ם (מיל.) עודד מרום.

מחיר הספר 80 ₪ כולל דמי משלוח
ניתן לרכשו באמצעות מזכירת העמותה בטלפון 09-9510250

עודד מרום

כתבה שנייה ואחרונה לקראת ערב המורשת "מבצעים ארוכי טווח" שיערך בבסיס תל-נוף ב-19 ביוני 2014

כתבה שנייה ואחרונה לקראת ערב המורשת "מבצעים ארוכי טווח" שיערך בבסיס תל-נוף ב-19 ביוני 2014

מבצעים ארוכי טווח מקבלים לאחרונה משמעות מיוחדת, עם כניסתן של מדינות מרוחקות מגבולות ישראל למעגל האיום. כלי טיס של חיל האוויר תקפו במהלך שנות הלחימה בטרור מטרות בטוניס, בעיראק, וביעדים אחרים בטווחים רחוקים. בעקבות חטיפות מטוסים אזרחיים ופעולות איבה נגד יהודים וישראלים, יצאו מטוסי חיל האוויר למבצעים הומניטריים ברחבי העולם. אסונות טבע: שריפות, הצפות ורעידות אדמה היו סיבה מובנת מאליה לשלוח מטוסים לעזרת מדינות שכנות ואת מטוסי מערך התובלה אפילו לא צידו האחר של כדור הארץ.

חלק מן האירועים לא יפורסמו כנראה לעולם, ועל חלק מהם נרחיב בדף מורשת זה.

בפנטום, הרחק מן הבית

סא"ל (מיל) עומר רגב, לשעבר נווט רגב בטיסת 119 סיפר על גיחת צילום שבוצעה בקיץ 1989 במרחק כ-1100 ק"מ, מעל החוף המזרחי של יבשת אפריקה. סגן מפקד הטיסת אילן רמון נבחר להוביל את רביעיית מטוסי הפנטום ורגב כנווט. הצוותים עסקו שבועות ארוכים בתכנון הטיסה המורכבת, בהכנות ובטיסות אימון לדימוי המשימה. מספר בעיות נשארו עומדות וקיימות: השאלה לגבי מזג האוויר באיזור המטרה ביום הביצוע, עייפות הצוותים בטיסה כה ארוכה, והבעייה הנצחית - דלק, כדי לחזור בשלום לנחיתה. אבי מאור שהיה אז מפקד הטיסת סיפר על כובר האחריות ועל התמיכה הנרחבת שקיבלה הטיסת מירפ"א וגורמי המטה השונים למבצע שכלל השתתפות יחידות רבות בחיל. בעת המפגש לתדלוק באוויר

בהמשך לפרסום בעמותון הקודם על משימות ארוכות טווח: ב-12 באוקטובר 1956 ביצעו סרן דני שפירא וסג"מ רפי סברון טיסת צילום במטאור לצילום שדה התעופה H-3 בעיראק. במרחק כ-520 ק"מ. הצילום הצליח ושימש את חיל האוויר בתקיפת השדה במלחמת ששת הימים. ב-19 בדצמבר 1956 ביצעו סרן צבי לייבוויץ ורפי סברון, טיסת צילום בעומק סעודיה במגמה לאתר שדה תעופה חדש דרומה לטאבוק. במרחק כ-500 ק"מ מחצור. משך הטיסה: 4:20 שעות. ב-16 במאי 1957 יצאו רס"ן דייב אורלי וסגן רפי סברון במטוס מוסקיטו דגם 16 לצילום שדה תעופה חדש בראקה שעל נהר החידקל בצפון מזרח סוריה. מחשש ליירוט סורי לווה המטוס על ידי מטוסי מיסטר מטייסת 109 (מרמת דוד) שהמשיכו ללוות את המטוס עד פלמירה (תדמור) שבסוריה, שם הוחלפו ע"י זוג מיסטרים בעוד המוסקיטו המצלם המשיך לראקה, מרחק כ-450 ק"מ מגבול הצפון. משך הטיסה: 4:05 שעות.

עם מטוסי הקרנף גילו הצוותים כי מזג האוויר סוער ונתקלו בקשיים להתחבר אל סלי התדלוק. משימת הצילום בוצעה בהצלחה והפנטומים פנו לדרך הארוכה הביתה, כולל מפגש עם המתדלקים באוויר פעם נוספת, ונחיתה מושלמת בתל-נוף.

פגיעת ציפור בעומק שטח האויב

באחד מלילות שנות השמונים יצאו חמישה מסוקי יסעור למשימה מרוחקת בשטח מדינת אויב. האימונים הממושכים למשימה כללו ניווט ארוך טווח, תדלוק אוירי, נחיתות במשטחי אבק והמראה במשקל כבד. הצוותים שנבחרו לביצוע המשימה לא הוחלפו במשך חודשי האימון כדי לרכוש מיומנות בטיסה המורכבת. הצלחת הטיסה הארוכה היתה תלויה בתדלוק אוירי בדרך, מאחר ועל חשבון דלק הועמס על היסעורים מטען חיוני כבד. באותן שנים בוצע הניווט על פי מפות ובקשר עין עם הקרקע, מלווה בחשש לגבי אמינות מכשירי הניווט. המסוקים הגיעו ליעד ולאחר ביצוע המשימה עמדו חמשת היסעורים להמריא בדרכם הביתה. באותו זמן המריאו שני מטוסי קרנף כדי לפגוש את היסעורים ולתדלקם באויר. אסף אגמון שהיה המוביל נזכר בכובד האחוריות שהוטלה על

אין צורך בטייס

בתחילת שנות השבעים הצטייד חיל האויר במטוסים ללא טייס (מל"ט) שהוכיחו כושר איסוף מידע מודיעיני מעל שטח אויב במלחמת וויטנאם מבלי לסכן צוותי אויר. טייסת ראשונה הוקמה בבסיס פלמחים והמל"טים החלו לבצע בחשאי משימות חדירה לשטחי אויב כשהם מביאים עמם צילומים ומודיעין של מטרות אויב. בשנת 1974 נחשף בביטאון חיל האויר סיפור המל"טים שהלכו וצברו ניסיון מבצעי. בשנת 1977 ביצע מל"ט גיחה למערב עיראק לטווח כ-580 ק"מ בגובה 40,000 רגל וחזר בשלום עם מטען מודיעיני משמעותי. הרמטכ"ל דאז מוטה גור היה נוכח בחדר הבקרה בעת השיגור ובמהלך המשימה.

(מתוך הספר **ידעתי שתבואו**, עמ' 214)

צוותי הקרנף: "ידעתי היטב שבלעדינו היסעורים לא חוזרים הביתה". המסוקים המריאו לדרכם ובמכלי הדלק שלהם כמות המספיקה לשעת טיסה אחת. לאחר זמן קצר שמע בועז פלג, קברניט אחד המסוקים, פגיעות חזקות בגוף המסוק וזרם אויר החל חולף בתא הטייס. לאחר מספר דקות הבחין הטייס בחיווי טמפרטורה גבוהה במנוע ימין ובכוח מנוע הולך ופוחת. הפתרון היחיד היה לכבות את המנוע. כעת נוצר מצב רע ביותר: בחשכת הלילה בעומק שטח האויב, על מנוע אחד במסוק עמוס ציוד, פיגר המסוק הפגוע אחרי שאר המסוקים שטסו במהירות רגילה. מוביל המבנה, סא"ל דני, החליט לפצל את המבנה לשניים: שלישייה תמשיך בדרכה ומסוק נוסף יתלווה למסוק הפגוע. ההודעה על מצב החירום הועברה לכל הגורמים ונגקטו

תדלוק יסעור מקרנף. צולם בטיסת אימון

צעדים הכרחיים למקרה בו יאלץ המסוק לנחות בשטח אויב, או יתגלה באור היום ההולך וקרב. אסף, קברניט הקרנף המוביל החליט שבן זוגו יתדלק את השלישייה והוא יטפל במסוק הפגוע והמלווה שלו שנשרכו כשלושים מיל מאחור.

באין ברירה חדרו אסף וצוות הקרנף שלו לעומק שטח האויב והנמיכו למפגש עם המסוק, משימה שאיש לא ביצע לפני כן:

תדלוק לילי בגובה נמוך בין קרנף ליסעור שטס במהירות נמוכה על מנוע אחד; "סיכויי ההצלחה לתדלק באויר יסעור שטס עם מנוע אחד הם קטנים ביותר בשל הפרש המהירויות בין שני כלי-הטיס", סיפר אסף לימים. לאחר מבצע הירואי, בו הפגינו צוותי הקרנף והיסעור רמת טיסה מצטיינת ונחישות נדירה, הצליח היסעור "לינוק" במהלך מספר התחברויות קצרות כמות דלק שהספיקה לו לנחות בשלום בבסיס דרומי בישראל. לאחר הנחיתה התברר שציפור פגעה במנוע וגרמה לו נזק חמור.

(על פי ביטאון חיל האויר מס' 191)

הזרוע הארוכה של מדינת ישראל הגיעה לכל מקום בעולם. חיל האויר תקף בטוניס, בעיראק, בעומק מצרים ובמקומות רחוקים נוספים.

מערך התובלה ביצע מבצעים עלומים באפריקה והשתתף במשימות הצלת חיים ברחבי העולם.

חלק גדול מהמשימות המבצעיות של מערך המסוקים מתבצע מאות קילומטרים מגבולות ישראל.

על חלק מהאירועים, וביחוד על האנשים שמאחורי הסיפורים, נוכל לשמוע ולצפות בערב המורשת ב-19 ביוני בתל נוף.

בדרך לישראל, 1076 עולים במטוס ג'מבו

תודה לסא"ל מוטי חבקוק על המידע והתמיכה
 מקורות: טייסת הונג האדום 115, עורך מרום, 1989
 ידעתי שתבואו, עורך מרום, 2013
 מבצעי פטישה מוסקים במלח' ההתשה, ח"א, 1986

לאחר מלחמת יום הכיפורים ניתקה אתיופיה את יחסיה הדיפלומטיים עם ישראל. בשנת 1979 עזבו אחרוני היועצים הישראלים את אתיופיה, הקהילה היהודית שם נעזבה לנפשה. על מבצעי העלאת יהודי אתיופיה לארץ - בערב המורשת ב-19 ביוני.

הזמנה לאסיפה כללית רגילה

ביום שלישי 10 ביוני 2014, תתקיים האסיפה הכללית השנתית של עמותת חיל האויר (עמותה רשומה), בהתאם לחוק העמותות. חברי העמותה מוזמנים להשתתף באסיפה. האסיפה תתקיים בבית חיל האויר, רח' ז'בוטינסקי 15, הרצליה. התכנסות ורישום (התחלה פרמאלית) ב- 15:30 והאסיפה עצמה תחל ב-16:00 בדיוק.

להלן סדר האסיפה:

1. דברי פתיחה ומינוי יו"ר האסיפה - מנכ"ל העמותה.
2. דבר נשיא העמותה
3. דו"ח ועדת הביקורת 2013 ואישורו
4. המלצת יו"ר ועדת הביקורת לאישור הדו"ח הכספי לשנת 2013
5. הצגת דו"ח כספי 2013 ואישורו
6. אישור מינוי רו"ח העמותה
7. דיון חופשי

על מנת לאפשר לנו להתארגן כהלכה, נבקש מהמעוניינים להשתתף באסיפה למלא את ספח ההשתתפות **ולשלחו / לפקסו** בהקדם למשרד העמותה. אפשר להירשם גם טלפונית במשרדנו: 09-9510250.

מי שלא משתתף - אין צורך להודיע.

חברי העמותה המעוניינים בכך, ניתן לעיין בדוח הכספי ביום האסיפה החל משעה 14:30 ועד 15:30 במשרד העמותה. הדוח הכספי אושר ע"י חברי הנהלת העמותה וועדת הביקורת.

הצדעה אחרונה | אפריל-מאי 2014

חברי עמותת חיל האויר שהלכו לעולמם

רב"ט (מיל.) זאב ברמץ מראשוני חיל האויר, המערך הטכני	רס"ן (מיל.) יובל טל (תוכולי) מערך המנהלה	אל"ם (מיל.) זאב לירון מראשוני חיל האויר, לוחם צוות אויר
אל"ם (מיל.) יגאל בר שלום מוותיקי חיל האויר, לוחם צוות אויר	רס"ן (מיל.) אליעזר טל המערך הטכני	אל"ם (מיל.) יונה נחשתן מערך המנהלה
סא"ל (מיל.) רמי וייץ לוחם צוות אויר	סא"ל (מיל.) יוסי כהן מערך הנ"מ	יפה צביב ברוך

